

Briuselis, 2017 m. birželio 12 d.
(OR. en)

9310/17

ECOFIN 413
UEM 162
SOC 393
EMPL 307
COMPET 410
ENV 509
EDUC 237
RECH 193
ENER 232
JAI 492

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.:	ST 9255/17 ECOFIN 384 UEM 133 SOC 362 EMPL 277 COMPET 379 ENV 479 EDUC 207 RECH 163 ENER 203 JAI 455 - COM(2017) 524 final
Dalykas:	Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2017 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Slovakijos stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2017) 524 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m d.

dėl 2017 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Slovakijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį
ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 5 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1176/2011², priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Slovakija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą; Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; 2017 m. kovo 9–10 d. tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija)³;
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Slovakija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–2 rekomendacijose;
- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Slovakijos ataskaita. Joje įvertinta Slovakijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių Slovakija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, ir Slovakijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (4) 2017 m. balandžio 26 d. Slovakija pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

³ OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (6) šiuo metu Slovakijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja nominalų deficitą sumažinti iki 1,3 % BVP 2017 m. ir tada palaipsniui jį mažinti iki 0 % BVP 2019 m. ir 2020 m. Vidutinės trukmės biudžeto tikslą – 0,5 % BVP struktūrinį deficitą – numatoma pasiekti 2018 m. 2017 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP iki 2020 m. laipsniškai sumažės iki 46 %. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas;
- (7) 2016 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo Slovakijai 2017 m. užtikrinti 0,5 % BVP metinį fiskalinį koregavimą siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2017 m. nuo tos rekomendacijos bus šiek tiek nukrypta;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (8) 2018 m., atsižvelgiant į Slovakijos fiskalinę padėtį, numatoma, kad šalis toliau vykdys koregavimą siekdama vidutinės trukmės biudžeto tikslo – 0,5 % BVP struktūrinio deficito. Pagal bendrai sutartą koregavimo matricą taikant Stabilumo ir augimo paklą, tas koregavimas būtinas, kad grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų⁵ nominalusis augimas neviršytų 2,9 %. Tai atitiktų 0,5 % BVP struktūrinį koregavimą. Jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2017 m. ir 2018 m. laikotarpiu nuo to reikalavimo bus labai nukrypta. Apskritai Taryba mano, jog Slovakija turi būti pasirengusi imtis papildomų priemonių siekdama užtikrinti, kad 2017 m. būtų laikomasi reikalavimų, ir jog 2018 m. reikės imtis papildomų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Tačiau, kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 1466/97, vertinant biudžeto planus ir rezultatus reikėtų atsižvelgti į valstybės narės biudžeto balansą pagal ciklo sąlygas. Kaip primenama Komisijos komunikate dėl 2017 m. Europos semestro, kuris pridedamas prie šių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, vertinant 2018 m. biudžeto planų projektus, o vėliau – 2018 m. biudžeto rezultatus, reikės tinkamai atsižvelgti į tikslą siekti fiskalinės krypties, kuri padėtų ir stiprinti vykstantį atsigavimą, ir užtikrinti Slovakijos viešųjų finansų tvarumą. Šiame kontekste Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija ketina atlikti bendrą vertinimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, visų pirma atsižvelgdama į Slovakijos ciklinę padėtį;

⁵ Grynąsias valdžios sektoriaus išlaidas sudaro bendrosios valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus išlaidas palūkanoms, su Sąjungos programomis, kurios visiškai finansuojamos iš gautų Sąjungos lėšų, susijusias išlaidas ir išlaidas, atsirandančias dėl nediskrecinių su bedarbio pašalpomis susijusių pokyčių. Valstybės finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas subalansuojamas per 4 metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

- (9) Slovakijos viešiesiems finansams ilguoju laikotarpiu vis dar kyla rizika. Sveikatos priežiūros išlaidos ir toliau kelia pavojų ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui, nes Slovakijoje sveikatos priežiūros išlaidų efektyvumo didinimas tebėra problematiškas. Imtasi tam tikrų veiksmų siekiant racionalizuoti stacionariąją sveikatos priežiūrą ir sumažinti išlaidas, tačiau konkrečių rezultatų dar nematyti. Vykdam 2016 m. išlaidų peržiūrą nustatyta sričių, kuriose gali būti sutaupyta lėšų. Vis dėlto kol kas praktinė pažanga įgyvendinant visapusišką sveikatos priežiūros ir sveikatos išlaidų reformą vangi, nes tik nedaug pasistūmėta įdiegiant suskirstymu į grupes pagal diagnozę grindžiamą mokėjimų sistemą bei e. sveikatos sistemas. Numatoma, kad valstybinės pensijų sistemos deficitas ilgainiui padvigubės, o pensinis amžius Slovakijoje yra vienas iš mažiausių Sąjungoje. Pastaruoju metu įvykdyti pensijų sistemos pakeitimai iš esmės buvo *ad hoc* ir trumpalaikiai;
- (10) mokesčių slėpimas ir vengimas sumažėjo, ir dedamos pastangos padidinti savanorišką mokestinių prievolių vykdymą. Pagerintas mokesčių surinkimas labai sumažino anksčiau buvusią didelę PVM nepriemoką. Atrodo, kad apribojus sukčiavimą PVM taip pat padarytas teigiamas poveikis įmonių pelno mokesčio surinkimui. Finansų administracija sutelkė dėmesį į PVM prievolių vykdymo gerinimą, visų pirma vykdydama auditus. Kartu nagrinėjamos ne audito veiklos galimybės siekiant sustiprinti savanorišką mokestinių prievolių vykdymą;

- (11) nepaisant dėl stipraus ekonomikos atsigavimo ir spartaus darbo vietų kūrimo pagerėjusios padėties darbo rinkoje, ilgalaikis nedarbas tebekelia susirūpinimą. Ilgalaikio nedarbo lygis ir toliau yra vienas aukščiausių Sąjungoje. Ilgalaikis nedarbas visų pirma būdingas marginalizuotiems romams, žemos kvalifikacijos asmenims ir jaunimui. Be to, išlieka regionų skirtumų – nedarbo lygis rytų Slovakijoje vis dar dvigubai didesnis nei Bratislavoje. Vis dar nedaug suaugusiųjų dalyvauja mokymosi visą gyvenimą ir antros galimybės mokytis programose. Nepaisant priemonių, kuriomis mažą darbo užmokestį gaunantys darbuotojai skatinami dirbti, ir tęsiamos valstybinių užimtumo tarnybų reformos, išlieka sunkumų teikiant individualizuotą paramą ilgalaikiams bedarbiams ir pažeidžiamoms grupėms priklausantiems asmenims, be kita ko, dėl didelio paraiškų skaičiaus. Slovakijos ilgalaikių bedarbių integracijos veiksmų planu, kurį daugiausia finansuoja Europos socialinis fondas, siekiama ištaisyti šią padėtį taikant visapusišką požiūrį į individualiems poreikiams pritaikytas paslaugas. Konkrečiai bus teikiamos specializuotos konsultavimo paslaugos, įdiegta nauja profiliavimo sistema, bendradarbiaujama su privačiomis įdarbinimo agentūromis ir vykdomos atsižvelgiant į regioninius darbo rinkos poreikius darbdavių parengtos tikslinės mokymo programos. Romų dalyvavimas Slovakijos darbo rinkoje išlieka labai mažas, o pažanga didinant jų užimtumo lygį yra lėta. Prie menko romų dalyvavimo darbo rinkoje prisideda žemas išsilavinimo bei įgūdžių lygis ir diskriminacija. Žemą vaisingo amžiaus moterų užimtumo lygį lemia ilgos (iki trejų metų) vaiko priežiūros atostogos (kurias retai ima vyrai), vaikų priežiūros įstaigų, ypač skirtų vaikams iki trejų metų, stygius ir mažai taikomas lankstaus darbo grafikas;

- (12) švietimo sistema nepakankamai pritaikyta Slovakijos ekonomikos potencialui didinti. Švietimo rezultatai ir pagrindinių gebėjimų lygis pagal tarptautinius standartus tebėra nuviliantys, o 2012–2015 m. jie dar labiau suprastėjo. Be to, vis dar labai skiriasi padėtis skirtinguose regionuose. Prasti mokymosi rezultatai pirmiausia yra susiję su didele socialinės ir ekonominės mokinių padėties bei jų etninės kilmės įtaka, taip pat teisingumo, prieinamumo ir įtraukties klausimais bei gana mažu mokytojo profesijos patrauklumu. Nepaisant to, kad 2016 m. mokytojų darbo užmokestis buvo pakeltas du kartus (4 % sausio mėn. ir 6 % rugsėjo mėn.) ir 2017–2020 m. numatoma toliau jį didinti, nekonkurencingos darbo užmokesčio sąlygos ir ribotos tęstinio mokytojų mokymo galimybės yra vieni iš veiksnių, dėl kurių ši profesija vis dar iš esmės yra nepatraukli, ypač būsimiems jauniems mokytojams ir labiau išsivysčiusiuose šalies regionuose gyvenantiems asmenims. Neseniai priimti marginalizuotų romų bendruomenei skirti kovos su segregacija teisės aktai dar ne iki galo įgyvendinti, kad paskatintų teigiamus pokyčius ir padidintų romų dalyvavimą įtraukiojo bendrojo švietimo sistemoje, ypač kalbant apie ankstyvąjį ugdymą bei priežiūrą ir ikimokyklinį ugdymą;
- (13) Slovakijos viešasis administravimas modernizuojamas, tačiau problemų tebekelia korupcija. Korupcijos suvokimo indeksas išlieka aukštas ir kelia didelių kliūčių verslui. Atrodo, kad vis dar nepakankamai gerai veikia kontrolės mechanizmai, taip pat nepakankamai užtikrinamas kovos su korupcija taisyklių vykdymas, o informavimui apie pažeidimus ir priedangos įmonės skirtų politikos iniciatyvų gali nepakakti šioms problemoms išspręsti. Be to, viešųjų pirkimų praktika neatitinka gerosios praktikos daugelyje sričių. Rengiamos mokymo priemonės siekiant išmokyti darbuotojus administruoti efektyvesnę viešųjų pirkimų sistemą. Tačiau susirūpinimą tebekelia interesų konfliktai, specialiai pritaikytos konkursų specifikacijos ir pernelyg dažnas mažiausios kainos kriterijaus taikymas skiriant sutartį – dėl to ribojama konkurencija pagal kokybę. Nuolat pabrėžiama, kad viešųjų pirkimų trūkumai neigiamai veikia viešųjų išteklių veiksmingą paskirstymą;

- (14) dėl dažnai besikeičiančios teisėkūros aplinkos įmonėms yra sudėtinga ir brangu laikytis teisės aktų, o teisėkūros bei reguliavimo procesai ir bankroto procedūros dažnai laikomos nepakankamai palankiomis verslui. Neseniai buvo sukurta tarpžinybinė verslo aplinkos gerinimo darbo grupė, kuriai vadovauja Ekonomikos ministerijos valstybės sekretorius; ji ne vėliau kaip 2017 m. birželio mėn. turėtų pateikti pasiūlymų dėl priemonių verslo aplinkai gerinti. Slovakijos verslo paslaugų sektoriuje išlieka didelių reguliavimo kliūčių. Konkrečios gairės pagal profesijas, kaip spręsti šią problemą, buvo pateiktos 2017 m. sausio mėn. Komisijos komunikate dėl profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų, kuris yra priemonių, kuriomis būtų šalinamos kliūtys paslaugų rinkose, rinkinio dalis;
- (15) Slovakija vis dar susiduria su uždaviniu gerinti teisingumo sistemos veiksmingumą, taip pat jos nepriklausomumą, nors pastangos šalinti trūkumus dedamos. Tačiau susirūpinimas teisminių institucijų veiksmingumu ir nepriklausomumu išlieka. Be to, viešąjį administravimą vis dar slegia neveiksmingumas, nepakankami pajėgumai ir susiskaidymas. 2015 m. spalio mėn. priimta žmoniškųjų išteklių valdymo strategija ir neseniai priimtas Valstybės tarnybos įstatymas yra žingsniai reikiama linkme. Nauja politiškai nepriklausoma Valstybės tarnybos taryba prižiūrės, kaip įgyvendinami Valstybės tarnybos įstatymo bei Valstybės tarnautojų etikos kodekso principai. Sudėtinga, neskaidri reguliavimo sistema sunkina suinteresuotųjų šalių santykius energijos rinkoje. Pastaruoju metu pakeistas skirstymo tarifų nustatymas rodo, kad politinė ir verslo įtaka išlieka. Energijos kainų reguliavimo institucijos nepriklausomumas turėtų sumažėti priėmus teisės aktus, kuriais Vyriausybei suteikiama išimtinė teisė paskirti reguliavimo institucijos pirmininką ir Ekonomikos bei Aplinkos ministerijoms suteikiama teisė įsikišti į kainų nustatymo procesą;

- (16) atsižvelgdama į 2017 m. Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Slovakijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Slovakija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Slovakijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą;
- (17) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą, o jos nuomonė⁶ pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Slovakijai 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. 2018 m. toliau dėti dideles fiskalines pastangas pagal Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimus, atsižvelgiant į poreikį stiprinti vykstantį atsigavimą ir užtikrinti Slovakijos viešųjų finansų tvarumą. Pagerinti sveikatos priežiūros sistemos išlaidų veiksmingumą, be kita ko, įgyvendinant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo projektą.
2. Gerinti palankių sąlygų neturinčių asmenų grupėms skirtas aktyvumo skatinimo priemones, be kita ko, įgyvendinant ilgalaikiams bedarbiams skirtą veiksmų planą ir teikiant individualizuotas paslaugas bei tikslinius mokymus. Didinti moterų užimtumo galimybes, visų pirma plečiant įperkamas ir kokybiškas vaikų priežiūros paslaugas. Gerinti švietimo kokybę ir didinti romų dalyvavimą įtraukiojo bendrojo švietimo sistemoje.

⁶ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

3. Padidinti konkurenciją ir skaidrumą viešųjų pirkimų srityje ir aktyviau kovoti su korupcija užtikrinant geresnį esamų teisės aktų vykdymą. Priimti ir įgyvendinti visapusišką planą siekiant pašalinti administracines ir reguliavimo kliūtis įmonėms. Padidinti teisingumo sistemos veiksmingumą, be kita ko, trumpinant civilinių ir komercinių bylų trukmę.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas
